

Innspill til klimaplanen for 2021-2030

Vi viser til Meld. St. 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030.

- Vi er glade for at det i meldingen pekes på det store potensialet for bioenergi gjennom ressursene i skog og jordbruk.
- Vi støtter den gradvise opptrappingen av CO₂-avgiften. Det vil øke lønnsomhet til fornybare, karbonnøytrale og på sikt også karbonnegative alternativer til fossil energi.
- Vi savner klare tiltak for økt bruk av biomasse til energiproduksjon.

Norsk Bioenergiforening (Nobio) er interesseorganisasjonen for norsk bioenergiindustri. Vi arbeider for økt bruk og lønnsom produksjon av bioenergi i Norge. Vår organisasjon har i dag ca. 120 medlemmer som opererer i hele verdikjeden fra skogen med produksjon av biobrensler, til leveranse av varme og drivstoff.

Følgende avsnitt fra Klimameldingen (s. 18) gir et godt bilde av bioenergiens kompleksitet:

«På land har Norge eit stort potensial for produksjon av bioenergi gjennom ressursane i skog og jordbruk. Å utnytte berekraftig biomasse til energi og varme er ei vinn-vinn-løysing, særleg om det erstattar fossil energi. Saman med kollektive løysingar som fjernvarme og bruk av spillvarme kan stasjonære varmeløysingar som nyttar biomasse, gi auka fleksibilitet og bidra til å avlaste straumnettet i periodar med høg belastning. Vidare er det eit potensial for å utnytte skogsavfall og restråstoff frå skogindustrien til produksjon av avansert biodrivstoff. Biomasseressursane er elles ein viktig føresetnad for ulike karbonnegative teknologiar, til dømes kraftproduksjon med fangst og lagring av biogent karbon.»

Biomasse til energiproduksjon

Det står i klimaplanen gode ord om bioenergi til energiformål og som en bidragsyter til å avlaste nettet, ref. ovenstående utdrag. Regjeringa legger til grunn en gradvis utfasing av bruken av fossile brensel til energiformål i industrien utenfor kvotesystemet fram mot 2030 og bruken av fossil gass til byggvarme og byggtørker fram mot 2025. Dette støttes og her kan bioenergi være et svært godt alternativ.

Både når det gjelder disse tiltakene, og forslaget om utfasing av gamle vedovner i tettbygde strøk, mener vi at det viktig at man stimulerer til at moderne rentbrennende bioenergi blir valgt fremfor elektrisitet som varmekilde. I lys av forbudet mot oljefyring ser vi at mange velger å erstatte fossil fyring med el fremfor bioenergi. Dette er ikke nødvendigvis en dårlig klimaløsning, men med den massive satsningen på el i transportsektoren som det legges opp til, vil alle tiltak som avlaste strømmettet bli viktigere i årene som kommer. Her kan bioenergi, som leverer i de mest kritiske vintermånedene, spille en sentral rolle.

Løsninger som pellets- og flisfyring er i dag konkurransedyktige med el, men vil ofte ha en høyere terskel i form av investeringskostnad enn mange el-baserte løsninger. Vi ser derfor at dagens virkemidler ikke er tilstrekkelig for å få fart på dette markedet; for mange velger el fremfor bio. Dette gjelder spesielt i eneboligmarkedet. Nobio mener derfor at klimaplanen må se hele energisystemet i sammenheng og foreslå tiltak som styrker hele bioenergisektoren og ikke bare der den faser ut fossilt.

Biomasse til transport

Biodrivstoff er til nå det tiltaket som har oppnådd størst kutt av klimagassutslipp i transportsektoren.

Regjeringen vil fram mot 2021 øke innblandingskravet for biodrivstoff slik at minimum dagens omsetningsvolum opprettholdes selv om forbruket av flytende drivstoff går ned. I tillegg tas det sikte på å

innføre et omsetningskrav for skipsfarten og for anleggsgas fra 2022 samt en opptrapping av innblandingskravet for flytrafikken.

Økning av omsetningskravet og kravet om en bestemt andel avansert biodrivstoff er to sentrale virkemidler for å stimulere til norsk produksjon. Innenlands produksjon vil i all hovedsak trolig bli basert på skogsråstoff og vil derfor falle inn under kategorien «avansert» biodrivstoff. Det er derfor helt sentralt at dette virkemiddelet videreføres sammen med dobbelttellingsfaktoren i omsetningskravet og at dette er forutsigbart.

Signalene vi får fra bransjen innen både biogass og flytende biodrivstoff er at risikovillig kapital er en begrensende faktor for å bygge nye anlegg. Et statlig grønt investeringsfond som er villig til å ta større teknologirisiko enn private aktører vil derfor være et effektivt virkemiddel for å realisere større innenlands produksjon av fornybart drivstoff.

For innføring av et omsetningskrav for anleggsgas er det viktig å hensynta tilgangen på teknologiske løsninger for å redusere bruken av flytende drivstoff i jord- og skogbruk. En mulig løsning for å stimulere til et teknologiskift i sektoren er å etablere et Utslippsreduksjonsfond for maskiner i landbruket etter modell fra Nullutslippsfondet for transportsektoren. Prinsippet om et grønt skatteskifte må legges til grunn. De kostnadene som påføres næringa gjennom et innblandingskrav, må som et minimum tilbakeføres gjennom en slik incentivordning.

Oppsummering

Nobio ønsker Klimaplanen for 2021-2030 velkommen og ønsker å legge ekstra vekt på følgende tiltak for å styrke den norske klimasatsningen:

- Bruke biovarme til å frigjøre effekt i strømmettet. Styrke støtteordningene via Enova, spesielt rettet mot privatboliger. Endringer gjort i støtteprogrammene til Enova høsten 2020 har resultert i en ekskludering av anlegg i størrelsesorden 1,2 – 5 MW, endringene bør reverseres. Vi ser ingen grunn til at en gruppe skal stå utenfor muligheten til støtte, små som store er med på veien mot lavutslippssamfunnet.
- Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket fungerer godt. Midlene går tomt tidligere og tidligere hvert år (mai/juni 2020) og bør styrkes. Midlene fremforhandles over jordbruksoppkjøret, en mulighet vi ønsker at skal vurderes er at det i tillegg tilføres ekstra midler til dette programmet fra annet hold. Programmets omfang i hva man kan få støtte til har økt, midler tilgjengelig har ikke økt tilsvarende. Ekstra midler trengs for å opprettholde insentiver for omstilling.
- I påvente av en eventuell endring av internasjonale bokføringsprinsipper, vil vi oppfordre til å utrede mulighetene for premiering av fangst og lagring av biogent CO₂ i norske anlegg.
- Styrke satsningen på kjøretøy og infrastruktur for LBG.
- Stille strengere krav til offentlig innkjøp av transporttjenester, hvor biodrivstoff og biogass vektlegges langt høyere enn fossilt drivstoff.
- Statlig fond med risikovillig kapital for å fremskynde innenlands produksjon av fornybart drivstoff.
- Opprettholde dobbelttelling og minimumskrav for avansert biodrivstoff.
- De kostnadene som påføres næringa gjennom et innblandingskrav på anleggsgas, må som et minimum tilbakeføres gjennom en slik incentivordning.
- Forutsigbarhet i rammebetingelsene er en forutsetning for næringen, virkemidlene bør gjenspeile dette.

Med vennlig hilsen

Henriette Vivestad
Daglig leder